

• نسل دوم دانشگاه به مکانی برای آموزش کاربردی و پژوهشی تبدیل شده است. به عبارت دیگر علاوه بر آموزش پژوهش رانیز در اولویت خود قرار می دهد.

• نسل سوم دانشگاه که منابع درآمدی جدیدی مانند ثبت اختراع، قراردادهای تحقیقاتی با محیط بیرون از دانشگاه و مشارکت با شرکت های خصوصی را در نظر دارند. دانشگاه های نسل دوم استفاده از دانش را بر خلاف نسل سوم که به طور فعال به دنبال بهره برداری، تجاری سازی دانش و راه اندازی کسب و کار می باشند جز وظائف خود نمی دانند. دوره دوم انقلاب آکادمیک در نیمه دوم قرن بیستم رخ داد و به دنبال آن نسل سوم دانشگاه را به ارمغان آورد.

دانشگاه های برتر برای پیشبرد تحقیقات علمی نیاز به منابع مالی بسیار بیشتر از چیزی دارند که دولت در اختیار آنها قرار می دهد. از طرفی شرکت های تکنولوژی محور نیز برای بالا بردن کیفیت پروژه های تحقیقاتی خود به دنبال همکاری با دانشگاه هایی با سطح استاندارد بالا هستند که این ها منجر به درهم تنیده شدن فزاینده جامعه تحقیقات دانشگاهی و صنعتی خواهد شد. به طور مثال بسیاری از شرکت های دارویی به دنبال مشاورانی از جامعه دانشگاه های علوم پزشکی در زمینه همکاری در تولید و بهبود داروها، شناسایی نیازهای دارویی آینده و ... می باشند.

هدف از تدوین این مستند، آشنایی بیشتر با تعریف دانشگاه های نسل سوم در محور "بازبینی و بازنگری ساختار و عملکرد دانشگاه های علوم پزشکی در گذار به دانشگاه های نسل سوم" از بسته های تحول و نوآوری آموزش می باشد.

مقدمه

کار آفرینی فرآیند طراحی، راه اندازی و اجرای یک کسب و کار نوآورانه و خلاقانه می باشد که می تواند در سطح فردی یا سازمانی (مانند دانشگاه) دیده شود. شواهد نشان می دهد تغییر و تحولات قابل توجه مبتنی بر خلق نوآوری در دنیا، به دنبال کار آفرینی و تقویت آن ایجاد شده اند. به عنوان مثال، اولین کشوری که فرهنگ کار آفرینانه را در مقطع دبیرستان ترویج داد؛ ژاپن بود که با تکیه بر این رویکرد توانست به پیشرفت اقتصادی قابل ملاحظه ای دست یابد.

فرد یا سازمان کار آفرین ریسک پذیر بوده، همراه با فکری مملو از ایده های جدید و کاربردی، پیروزی را در سایه عمل می پندارند و نه به دلیل وقایع خارجی، کمال گرا بوده و نیاز به پیشرفت در او زیاد است و هم چنین قدرت تحمل ابهام بالایی دارد، به این معنی که عدم قطعیت را به عنوان بخشی از زندگی و نه مانعی در برابر خود می پذیرد.

نسل اول تا سوم دانشگاه

به طور کلی دانشگاه ها در مسیر حرکت از وظیفه ساده آموزش به سمت افقی برتر و تبدیل شدن به قطب اقتصادی مهم در حرکت اند و در این خصوص میتوان سه نسل دانشگاه را معرفی نمود:

• نسل اول دانشگاه مهم ترین محور فعالیت خود را آموزش قرار داده است. تلاش این دانشگاه ها به کارگیری اساتید، منابع و مدیریت مناسب برای آموزش عالی به دانشجویان و تربیت نیروی انسانی متخصص است. به عقیده زیادی، این نسل از دانشگاه تکامل یافته از کاتولیک و مدارس کلیسای پروتستان می باشد به همین دلیل این نسل را دانشگاه قرون وسطی نیز می نامند.

برای این منظور لازم است تا به برخی نیازمندی‌ها توجه شده و سازوکارهای لازم برای رفع آن‌ها ایجاد گردد. برخی از جمله این نیازمندی‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ترویج فرهنگ کارآفرینانه میان تمامی ذی‌نفعان و بازیگران کلیدی حوزه علوم پزشکی کشور
- انتقال مهارت‌های کارآفرینی به اعضا هیئت علمی
- تغییر در محتوای آموزشی رشته‌ها بر اساس الزامات دانشگاه‌های نسل سوم
- آشنایی اعضا هیئت علمی با نیازهای ملی و منطقه‌ای
- حمایت از ایده‌ها در نظام آموزش عالی سلامت
- اهمیت دادن به خروجی مبتنی بر کارآفرینی در نظام‌های تشویق نیروی انسانی بخش سلامت
- سیاست‌گذاری مناسب برای بهبود فرایند ایده تا عمل
- انتقال مهارت‌های لازم برای کارآفرینی به دانشجویان
- انتقال دانش لازم از خارج به داخل بخش سلامت

نتیجه‌گیری

دانشگاه‌های علوم پزشکی نیاز دارند تا بر اساس مدل دانشگاه‌های کارآفرین؛ رسالت، اهداف و کارکردهای خود را بازنگری کنند و زیرساخت‌ها و منابع خود را بر اساس این مدل توسعه دهند. ایجاد ذهنی خلاق و کارآفرین، افزایش سلامت روان و اعتماد به نفس دانشجویان، نوآوری صنعتی، اشتغال‌زایی و رفاه، بخش کوچکی از مزایای این دست از دانشگاه‌ها است که با توجه به اهداف آن و مطابقت با چهارچوب نظام ملی نوآوری کشور میتوان این دانشگاه‌ها را به عنوان حلقه‌ی اتصال صنعت و جامعه و کمک‌کننده به رشد اقتصادی و تولیدات کشور در نظر گرفت.

پیش‌برد دانشگاه‌های علوم پزشکی به سمت نسل سوم، می‌تواند تحولی بزرگ در نظام سلامت به همراه داشته باشد. برای پیاده‌سازی و اجرای نیازمندی‌های رسیدن به این هدف، می‌توان از آموزش علوم پزشکی از جمله شرایط سنجش، ارزیابی پذیرش، نوع دورس ارائه‌شده، ارزیابی دانشجویان و... شروع کرد و با تحولات جدید، دستاوردها و منابع به‌روز همراه بود تا بهترین تلاش را در جهت رسیدن به مقصود دانش پزشکی یعنی حفظ و ارتقا سلامت افراد انجام داد.

ویژگی‌های دانشگاه نسل سوم

- ایجاد مشاغل جدید
 - تولید دانش و استفاده از آن
 - ایجاد روحیه کارآفرینی در بین دانشجویان
 - بها دادن به ایده‌های جدید و نو
 - بهبود توانمندی‌های شغلی و صنعتی
 - ساخت مرکز رشد و پارک‌های فناوری
 - توسعه فناوری‌های جدید مبتنی بر پژوهش‌های دانشگاهی
- در ایران عمده دانشگاه‌های علوم پزشکی بیشتر کارکرد نسل اول و تعداد کمی نسل دوم هستند. مهم‌ترین دلیل این مسئله، نبود ارتباط کافی و موثر بین صنعت و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور است. این نبود ارتباط با مراکز مهم خارج از دانشگاه، می‌تواند مهم‌ترین علت نارضایتی دانشجویان بعد از فارغ‌التحصیلی، نیافتن شغل مناسب به دلیل نداشتن مهارت کافی فنی و کارآفرین بودن در کشور باشد. البته از سال ۱۳۸۱ به بعد زمره‌هایی از تلاش برای داشتن این سطح از دانشگاه به گوش می‌رسد، اما این امر هنوز به طور جدی محقق نشده است. دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور برای دستیابی به مرجعیت علمی نیاز دارند تا به سمت دانشگاه‌های نسل سوم حرکت کنند، زیرا تنها در این صورت است که می‌توانند بقای خود را در عرصه بین‌المللی تضمین کرده و نقش مهمی را در رشد و توسعه اقتصادی کشور در کنار تولید علم ایفا کنند.

سیر تحول دانشگاه‌ها		
نسل	تمرکز	هدف
اول	آموزش محور	آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص
دوم	پژوهش محور	پژوهش و تولید علم
سوم	کارآفرین	تربیت نیروهای انسانی کارآفرین و ارتباط با صنعت

دانشگاه علوم پزشکی کارآفرین

یکی از اولین الزامات حرکت به سمت نسل سوم در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، خواست و اراده برای تغییر است. متأسفانه بخاطر دولتی بودن این دانشگاه‌ها و دریافت بودجه؛ چندان تمایل جدی برای تغییر وضعیت و حرکت در این مسیر ایجاد نشده است. دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌توانند به یک سازمان کارآفرین که در آن‌ها اشخاص یا گروه‌ها در جهت فرایند کارآفرینی حرکت می‌کنند، تبدیل شوند و با حرکت به سمت دانشگاه‌های کارآفرین وابستگی خود را به بودجه‌های دولتی حداقل کنند.

